8-217/1

BELGISCHE SENAAT

ZITTING 2025-2026

1 JULI 2026

Verzoek tot het opstellen van een informatieverslag «Tien jaar na de aanslagen in Brussel: balans van de opvolging van de aanbevelingen, evaluatie van de nog bestaande tekortkomingen en actualisering van de overheidsprioriteiten»

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 2025-2026

1ER JUILLET 2026

Demande d'établissement d'un rapport d'information «Dix ans après les attentats de Bruxelles: bilan du suivi des recommandations, évaluation des lacunes persistantes et actualisation des priorités publiques»

Ingediend door de dames en de heren:
Déposée par Mesdames et Messieurs:

Gaëtan VAN GOIDSENHOVEN, Valérie DE BUE, Philippe DODRIMONT, Véronique DURENNE, Liesa SCHOLZEN, Viviane TEITELBAUM, Stéphanie THORON, Anne-Charlotte d'URSEL, Jean-Paul WAHL; Vincent BLONDEL, Caroline DESALLE, Elhadj Moussa DIALLO, Anne-Catherine GOFFINET, Marie-Claire MVUMBI; Katia SEGERS, Kris VERDUYCKT; Benjamin DALLE, Peter VAN ROMPUY.

TOELICHTENDE NOTA

I. INLEIDING

Op 22 maart 2016 vonden twee terroristische aanslagen plaats op de luchthaven Brussel-Nationaal in Zaventem en in het metrostation Maalbeek, waarbij tweeëndertig doden en meer dan driehonderd gewonden vielen en die een blijvend trauma veroorzaakten bij de slachtoffers, hun naasten en de hele Belgische samenleving. Naar aanleiding van deze gebeurtenissen heeft de Kamer van volksvertegenwoordigers, bij een voorstel dat op 11 april 2016 werd ingediend, een parlementaire onderzoekscommissie opgericht die de opdracht kreeg de omstandigheden te onderzoeken die tot de aanslagen hebben geleid, en tegelijkertijd ook de hulpverlening aan de slachtoffers, de werking van de bevoegde diensten, de veiligheidsarchitectuur, de crisisprocedures en de oorzaken van gewelddadig radicalisme te analyseren (doc. Kamer, nr. 54 1752/001).

De werkzaamheden van deze commissie vonden plaats van 14 april 2016 tot 23 oktober 2017. Volgens haar eindverslag heeft ze 199 getuigen gehoord, haar analyses opgebouwd rond drie pijlers – hulpverlening aan de slachtoffers, veiligheidsarchitectuur en radicalisme – en eenparig een zeer omvangrijk pakket aanbevelingen geformuleerd. In datzelfde verslag werd benadrukt dat het uitermate belangrijk was te waken over de uitvoering van deze aanbevelingen en werd aanbevolen een opvolgingscommissie op te richten die belast zou worden met het toezicht op de daadwerkelijke uitvoering ervan (doc. Kamer, nr. 54 1752/010).

Tien jaar na de feiten blijkt echter dat deze opvolging niet op een volledig bevredigende manier tot een goed einde is gebracht. Er zijn weliswaar verschillende controlewerkzaamheden opgestart, maar uit de beschikbare documenten blijkt dat de opvolging naargelang van de sector slechts gedeeltelijk is gebeurd en dat ze niet altijd heeft geleid tot een transversale en volledige evaluatie van het gevolg dat aan de parlementaire aanbevelingen werd gegeven.

II. DE LESSEN UIT DE PARLEMENTAIRE CYCLUS DIE IN 2016 WERD OPGESTART

De onderzoekscommissie die in 2016 werd opgericht, was bedoeld als een instrument voor waarheidsvinding, toezicht en hervorming. In het voorstel tot oprichting van deze commissie werd eraan herinnerd dat het Parlement, wanneer het wordt geconfronteerd met aanslagen van een dergelijke ernst, niet alleen de oorzaken van de vastgestelde tekortkomingen moet onderzoeken, maar

NOTE EXPLICATIVE

I. INTRODUCTION

Le 22 mars 2016, deux attentats terroristes ont frappé l'aéroport de Bruxelles-National à Zaventem et la station de métro Maelbeek, faisant trente-deux morts et plus de trois cents blessés et provoquant un traumatisme durable pour les victimes, leurs proches et l'ensemble de la société belge. À la suite de ces événements, la Chambre des représentants a institué, par une proposition déposée le 11 avril 2016, une commission d'enquête parlementaire chargée d'examiner les circonstances ayant conduit aux attentats, tout en analysant également l'aide aux victimes, le fonctionnement des services compétents, l'architecture de sécurité, les processus de gestion de crise et les causes du radicalisme violent (doc. Chambre, nº 54 1752/001).

Les travaux de cette commission se sont déroulés du 14 avril 2016 au 23 octobre 2017. Son rapport final indique qu'elle a auditionné cent nonante-neuf témoins, organisé ses analyses autour de trois volets – l'assistance aux victimes, l'architecture de la sécurité et le radicalisme – et formulé, à l'unanimité, un ensemble très important de recommandations. Ce même rapport soulignait qu'il était capital de veiller à la mise en œuvre de ces recommandations et recommandait la création d'une commission de suivi chargée d'en contrôler l'exécution effective (doc. Chambre, nº 54 1752/010).

Dix ans après les faits, il apparaît toutefois que ce suivi n'a pas été mené jusqu'à son terme de manière pleinement satisfaisante. Plusieurs travaux de contrôle ont certes été engagés, mais les documents disponibles montrent que le suivi est demeuré partiel selon les secteurs et qu'il n'a pas toujours permis une évaluation transversale et complète des suites réservées aux recommandations parlementaires.

II. LES ENSEIGNEMENTS DU CYCLE PARLEMENTAIRE OUVERT EN 2016

La commission d'enquête instituée en 2016 avait été conçue comme un instrument de vérité, de contrôle et de réforme. La proposition qui l'a instaurée rappelait que, face à des attentats d'une telle gravité, le Parlement doit non seulement rechercher les causes des défaillances constatées, mais aussi vérifier si les dispositifs normatifs et administratifs en vigueur étaient aptes à protéger les

ook moet nagaan of de geldende normatieve en administratieve voorzieningen geschikt waren om de burgers te beschermen en te zorgen voor een adequate opvang van de slachtoffers. Het eindverslag van 2017 was niet zozeer bedoeld om het debat af te ronden, maar wel om een duurzaam proces van institutionele bijsturing op gang te brengen.

Een van de belangrijkste verdiensten van deze werkzaamheden was dat ze het systemische karakter van verschillende disfuncties aan het licht hebben gebracht. De aanbevelingen hadden niet alleen betrekking op geïsoleerde fouten, maar ook op dieperliggende problemen op het vlak van de coördinatie tussen de diensten, het delen van informatie, risicobeheer, de samenwerking tussen de verschillende beleidsniveaus en de plaats die de slachtoffers innemen in het overheidsoptreden. Door de oprichting van een opvolgingscommissie aan te bevelen, erkende de onderzoekscommissie overigens uitdrukkelijk dat de waarde van haar conclusies uiteindelijk zou afhangen van de concrete uitvoering ervan op lange termijn.

Het eindverslag van het Vast Comité van toezicht op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten (Comité I) van 3 oktober 2022 bevestigt dat deze bezorgdheid verschillende jaren na de goedkeuring van de aanbevelingen nog steeds terecht was. Uit dit verslag blijkt dat op het gebied van inlichtingen- en veiligheidsdiensten sommige aanbevelingen weliswaar werden uitgevoerd, maar dat andere nog in behandeling waren, gepland waren of nog niet gepland waren. Het herinnert er bovendien aan dat het gebrek aan overleg, coördinatie en onderlinge afstemming tussen de diensten reeds door de onderzoekscommissie als een van de voornaamste zwakke punten was aangemerkt.

Daaruit volgt dat het probleem niet langer uitsluitend bestaat in het formuleren van aanbevelingen op een bepaald moment, maar wel in de daadwerkelijke opvolging, de samenhang en de aanpassing ervan op lange termijn.

Om de uitvoering van deze aanbevelingen te waarborgen, werd in 2018 een commissie voor de opvolging van de aanbevelingen opgericht. Deze commissie had tot taak de informatie over de uitvoering van de door de onderzoekscommissie voorgestelde maatregelen te centraliseren, opvolgingstabellen op te stellen en belangrijke vertragingen of knelpunten te signaleren. Hoewel deze commissie een eerste gestructureerd controlekader tot stand heeft gebracht, heeft haar werking ook verschillende structurele beperkingen aan het licht gebracht: bij gebrek aan een duidelijk omschreven politieke aansturing, een stabiele coördinatie tussen alle betrokken diensten

citoyens et à assurer une prise en charge adéquate des victimes. L'ambition du rapport final de 2017 était moins de clore le débat que d'ouvrir un processus durable de correction institutionnelle.

L'un des apports majeurs de ces travaux a été de mettre en évidence le caractère systémique de plusieurs dysfonctionnements. Les recommandations ne visaient pas seulement des erreurs isolées, mais des difficultés plus profondes touchant à la coordination entre services, au partage de l'information, à la gestion du risque, à la coopération entre niveaux de pouvoir et à la place réservée aux victimes dans la réponse publique. En recommandant la création d'une commission de suivi, la commission d'enquête reconnaissait d'ailleurs explicitement que la valeur de ses conclusions dépendrait, en dernière analyse, de leur traduction concrète dans la durée.

Le rapport final du Comité permanent de contrôle des services de renseignement et de sécurité (Comité R) du 3 octobre 2022 confirme que cette préoccupation demeurait fondée plusieurs années après l'adoption des recommandations. Ce rapport montre que, dans le champ des services de renseignement et de sécurité, certaines recommandations étaient certes exécutées, mais que d'autres restaient en cours, programmées ou non programmées. Il rappelle en outre que l'insuffisance de la concertation, de la coordination et de la complémentarité entre services figurait parmi les faiblesses majeures déjà identifiées par la commission d'enquête.

Il en résulte que le problème n'est plus seulement celui de la formulation des recommandations à un moment donné, mais bien celui de leur suivi effectif, de leur cohérence d'ensemble et de leur adaptation au temps long.

Afin de garantir la mise en œuvre de ces recommandations, une commission de suivi des recommandations a été instituée en 2018. Elle avait pour mission de centraliser les informations relatives à l'exécution des mesures proposées par la commission d'enquête, d'établir des tableaux de suivi et de signaler les retards ou difficultés importantes. Si cette commission a permis de structurer un premier cadre de contrôle, son expérience a également révélé plusieurs limites structurelles: en l'absence d'un pilotage politique clairement identifié, d'une coordination stable entre l'ensemble des services et niveaux de pouvoir concernés et de procédures de rapportage

en beleidsniveaus en geharmoniseerde verslaggevingsprocedures bleef de opvolging versnipperd, onvolledig en vaak hoofdzakelijk beschrijvend. De ervaring van deze opvolgingscommissie, de vanaf 2018 opgestelde opvolgingstabellen, de werkzaamheden in de commissies in 2021-2022 en het toezichtsonderzoek van het Comité I tonen aan dat het vandaag noodzakelijk is om verder te gaan dan een loutere inventarisatie, teneinde een echt transversaal, hiërarchisch en geactualiseerd systeem voor de opvolging van de aanbevelingen tot stand te brengen. De ervaring met de opvolgingstabellen van 2018, de werkzaamheden die in 2021-2022 in de commissies werden verricht en het toezichtsonderzoek van het Comité I tonen aan dat de opvolging, bij gebrek aan een duidelijk omschreven aansturing, de neiging heeft versnipperd te raken tussen verschillende actoren, hoofdzakelijk beschrijvend blijft en niet altijd leidt tot een prioritering van de doelstellingen of een actualisering van de aanbevelingen in het licht van de evolutie van de dreiging en van het juridische kader. Precies op dit punt is nieuw parlementair werk vandaag nuttig: niet om het onderzoek opnieuw te voeren, maar om de opvolging sinds 2017 chronologisch te hernemen, na te gaan wat is uitgevoerd, wat slechts gedeeltelijk is uitgevoerd, wat is opgegeven of achterhaald is, en wat voortaan een herbeoordeling en een verduidelijking van de verantwoordelijkheden vereist, met het oog op voortdurende opvolging en transparantie ten aanzien van de burgers en de slachtoffers.

III. RECENTE ANALYSES EN ACTUALITEITSWAARDE VAN HET THEMA

De meest recente analyses bevestigen dat het onderwerp niet uitsluitend tot de sfeer van de herinnering behoort. Ter gelegenheid van de tiende verjaardag van de aanslagen heeft het Coördinatieorgaan voor de dreigingsanalyse (OCAD) benadrukt dat de terroristische dreiging sinds 2016 is geëvolueerd en dat de Belgische aanpak zich heeft moeten aanpassen aan een diffuser, meer gefragmenteerd en hybrider landschap. Deze evolutie houdt in dat een ernstige parlementaire evaluatie zich niet kan beperken tot het nagaan van de letterlijke uitvoering van de aanbevelingen van 2017, maar ook moet beoordelen in hoeverre ze aansluiten bij een omgeving die is veranderd door de diversificatie van de dreigingsprofielen, het toegenomen gebruik van digitale instrumenten en de mobiliteit van extremistische netwerken.

Recente gegevens van de federale overheidsdienst (FOD) Volksgezondheid tonen op hun beurt aan dat de menselijke gevolgen van de aanslagen nog steeds zeer aanwezig zijn. In maart 2026 werd meegedeeld dat Medex,

harmonisées, le suivi est demeuré fragmenté, partiel et souvent essentiellement descriptif. L'expérience de cette commission de suivi, des tableaux de suivi élaborés à partir de 2018, des exercices menés en commissions en 2021-2022 et de l'enquête de contrôle du Comité R montre qu'il est aujourd'hui nécessaire d'aller au-delà d'un simple inventaire pour mettre en place un dispositif de suivi véritablement transversal, hiérarchisé et actualisé des recommandations. L'expérience des tableaux de suivi de 2018, des exercices menés en commissions en 2021-2022 et de l'enquête de contrôle du Comité R montre qu'en l'absence d'un pilotage clairement identifié, le suivi tend à se fragmenter entre acteurs, à rester essentiellement descriptif et à ne pas toujours déboucher sur une hiérarchisation des priorités ni sur une actualisation des recommandations à la lumière de l'évolution de la menace et du cadre juridique. C'est précisément sur ce point qu'un nouveau travail parlementaire présente aujourd'hui son utilité: non pour recommencer l'enquête, mais pour reprendre la chronologie du suivi depuis 2017, mesurer ce qui a été fait, ce qui ne l'a été que partiellement, ce qui a été abandonné ou dépassé, et ce qui appelle désormais une réévaluation et une clarification des responsabilités dans une perspective de suivi continu et de transparence à l'égard des citoyens et des victimes.

III. LES ANALYSES RÉCENTES ET L'ACTUALITÉ DE LA QUESTION

Les analyses les plus récentes confirment que le sujet n'appartient pas au seul registre de la mémoire. À l'occasion du dixième anniversaire des attentats, l'Organe de coordination pour l'analyse de la menace (OCAM) a souligné que la menace terroriste avait évolué depuis 2016 et que l'approche belge avait dû s'adapter à un paysage plus diffus, plus fragmenté et plus hybride. Cette évolution implique qu'une évaluation parlementaire sérieuse ne peut se limiter à vérifier l'exécution littérale des recommandations de 2017, mais doit aussi apprécier leur adéquation à un environnement transformé par la diversification des profils de menace, l'usage accru des outils numériques et la mobilité des réseaux extrémistes.

Les données récentes du service public fédéral (SPF) Santé publique montrent, de leur côté, que les conséquences humaines des attentats restent très présentes. En mars 2026, il a été indiqué que Medex, l'administration

het Bestuur van de medische expertise, 1 800 aanvragen had ontvangen van slachtoffers van de aanslagen van 22 maart 2016, waaronder 1 139 eerste aanvragen voor de beoordeling van een nieuwe aandoening, dat 60 % van de afgesloten dossiers had geleid tot de erkenning van een invaliditeitsgraad van minstens 10 % en dat 532 aanvragen werden ingediend in het kader van de vijfjaarlijkse opvolging. Uit deze cijfers blijkt dat de aanslagen op de lange termijn nog steeds administratieve, medische, psychologische en sociale gevolgen hebben, hetgeen beklemtoont dat de situatie van de slachtoffers een volwaardige plaats moet krijgen in elke evaluatie van het overheidsbeleid.

Journalistieke analyses die ter gelegenheid van de herdenkingen van 2026 zijn gepubliceerd, wijzen in dezelfde richting. Ze laten zien dat deze herdenkingsmomenten gepaard gaan met aanhoudende vragen over de duidelijkheid van overheidsmaatregelen, de traagheid van bepaalde institutionele reacties en de kwaliteit van de opvolging van de slachtoffers, met name wat betreft schadevergoeding en duurzame zorg. De herdenking betekent dus niet dat het dossier afgesloten wordt, wel integendeel: ze toont juist aan dat er nog steeds een levendige behoefte bestaat aan opheldering, evaluatie en verantwoording vanuit de overheid.

Recente wetenschappelijke studies, ten slotte, wijzen erop dat de aanslagen in Brussel in een breder perspectief geplaatst moeten worden. Onderzoek van de *Université catholique de Louvain* (UCLouvain) herinnert eraan dat deze aanslagen deel uitmaken van een transnationale dynamiek die België, Frankrijk en de Syrisch-Iraakse gebieden met elkaar verbindt, en dat ze moeten worden begrepen als een systeem van netwerken, socialisatie en verplaatsingen dat verder reikt dan de incidentele tekortkomingen die in maart 2016 zijn vastgesteld. Met deze aanpak wordt meer aandacht besteed aan preventie, vroegtijdige opsporing van kwetsbaarheden, sociale cohesie en samenwerking tussen beleidsniveaus – allemaal aspecten die onvoldoende naar voren komen bij een evaluatie die uitsluitend op repressie is gericht.

IV. DE MEERWAARDE VAN DE SENAAT

In deze context kan de Belgische Senaat een nuttige en specifieke bijdrage leveren. Als forum voor reflectie en ontmoeting tussen het federale niveau en de deelstaten is de Senaat bijzonder goed geplaatst om de transversale en interfederale aspecten van het dossier te onderzoeken, of het nu gaat om de coördinatie tussen overheden, preventie, veiligheid, slachtofferhulp of de informatie-uitwisseling tussen de verschillende beleidsniveaus.

de l'Expertise médicale, avait reçu 1 800 demandes émanant de victimes des attentats du 22 mars 2016, dont 1 139 premières demandes d'évaluation d'une nouvelle affection, que 60 % des dossiers clôturés avaient abouti à la reconnaissance d'un taux d'invalidité d'au moins 10 %, et que 532 demandes avaient été introduites dans le cadre du suivi quinquennal. Ces chiffres montrent que les attentats continuent de produire des effets administratifs, médicaux, psychologiques et sociaux sur le long terme, ce qui impose d'intégrer pleinement la situation des victimes dans toute entreprise de bilan public.

Les analyses journalistiques publiées à l'occasion des commémorations de 2026 vont dans le même sens. Elles montrent que le temps du souvenir s'accompagne d'interrogations persistantes sur la lisibilité des dispositifs publics, la lenteur de certaines réponses institutionnelles et la qualité du suivi accordé aux victimes, notamment en matière d'indemnisation et de prise en charge durable. Autrement dit, la commémoration ne ferme pas le dossier; elle révèle au contraire l'existence d'une attente toujours vive de clarification, d'évaluation et de responsabilité publiques.

Les travaux universitaires récents invitent enfin à replacer les attentats de Bruxelles dans une perspective plus large. Les recherches diffusées par l'Université catholique de Louvain (UCLouvain) rappellent que ces attentats s'inscrivent dans une dynamique transnationale reliant la Belgique, la France et les zones syro-irakiennes, et qu'ils doivent être compris à partir de logiques de réseau, de socialisation et de circulation qui excèdent les seules failles ponctuelles observées en mars 2016. Cette approche conduit à accorder une place accrue à la prévention, à la détection précoce des vulnérabilités, à la cohésion sociale et à la coopération entre niveaux de pouvoir, autant de dimensions qu'un bilan exclusivement centré sur la répression laisserait insuffisamment apparaître.

IV. LA PLUS-VALUE PROPRE DU SÉNAT

Dans ce contexte, le Sénat de Belgique peut utilement apporter une contribution spécifique. En tant qu'assemblée de réflexion et de rencontre entre le niveau fédéral et les entités fédérées, il est particulièrement bien placé pour examiner les dimensions transversales et interfédérales du dossier, qu'il s'agisse de la coordination entre autorités, de la prévention, de la sécurité, de l'accompagnement des victimes ou de la circulation de l'information entre niveaux de pouvoir.

Deze institutionele meerwaarde is des te belangrijker daar de aanbevelingen die na de aanslagen werden geformuleerd, niet alleen betrekking hadden op gespecialiseerde federale diensten, maar ook op maatregelen die een nauwe samenwerking vereisen tussen federale, gewestelijke, gemeenschaps- en lokale overheden. De uitdagingen op het gebied van preventie, radicalisering, psychosociale hulp, crisisbeheersing, mobiliteit en veiligheid in de openbare ruimte hebben van nature een transversaal karakter, dat een orgaan als de Senaat bij uitstek in het juiste perspectief kan plaatsen.

Een informatieverslag van de Senaat zou dus in één document de lessen uit eerdere parlementaire werkzaamheden, de bevindingen van de controle-instanties, recente institutionele analyses, de inzichten uit onderzoek en de ervaringen van de slachtoffers kunnen bundelen. Een dergelijk verslag zou niet alleen helpen bij het opmaken van een geloofwaardige balans van de opvolging van de aanbevelingen, maar ook bij het maken van toekomstige keuzes op het gebied van veiligheid, institutionele coordinatie, slachtofferhulp en democratische veerkracht.

*
* *

Cette plus-value institutionnelle est d'autant plus importante que les recommandations formulées après les attentats ne concernaient pas uniquement des services fédéraux spécialisés, mais aussi des politiques nécessitant une coopération étroite entre autorités fédérales, régionales, communautaires et locales. Les enjeux de prévention, de radicalisation, d'aide psychosociale, de gestion de crise, de mobilité et de sécurité dans l'espace public présentent, par nature, une dimension transversale qu'une assemblée telle que le Sénat est particulièrement à même de mettre en perspective.

Un rapport d'information du Sénat permettrait ainsi de réunir dans une même démarche les enseignements tirés des travaux parlementaires antérieurs, les constats des organes de contrôle, les analyses institutionnelles récentes, les apports de la recherche et l'expérience vécue des victimes. Un tel travail contribuerait non seulement à dresser un bilan crédible du suivi des recommandations, mais aussi à éclairer les choix futurs en matière de sécurité, de coordination institutionnelle, de prise en charge des victimes et de résilience démocratique.

*
* *

VERZOEK TOT HET OPSTELLEN VAN EEN INFORMATIEVERSLAG

Overeenkomstig artikel 56 van de Grondwet en artikel 66 van het reglement van de Senaat, verzoeken wij de Senaat een informatieverslag op te stellen teneinde:

– alle aanbevelingen die na de aanslagen van 22 maart 2016 zijn aangenomen, in kaart te brengen en een onderscheid te maken tussen de aanbevelingen die volledig zijn uitgevoerd, de aanbevelingen die deels zijn uitgevoerd, de aanbevelingen die zijn uitgesteld, en de aanbevelingen die onvoldoende in overheidsmaatregelen zijn vertaald, over te gaan tot de identificatie van de aanbevelingen die achterhaald zijn en expliciet te voorzien in de intrekking ervan, om tien jaar na de gebeurtenissen een grondige stand van zaken op te maken van de opvolging ervan en de resterende tekortkomingen in kaart te brengen;

– de sinds 2017 ingevoerde opvolgingsinstrumenten te onderzoeken, en te beoordelen in hoeverre de parlementaire, administratieve en controlemechanismen er daadwerkelijk in zijn geslaagd om op lange termijn de continuïteit van de evaluatie en de uitvoering van de aanbevelingen te waarborgen;

– bijzondere aandacht te besteden aan de situatie van de slachtoffers, door concreet te beoordelen in hoeverre de voorzieningen die zij genieten op het gebied van informatie, begeleiding, erkenning, administratieve opvolging, psychologische ondersteuning, herstel en schadevergoeding, doeltreffend zijn;

– de coördinatie tussen de bevoegde diensten en tussen de verschillende beleidsniveaus te analyseren in het licht van de bevindingen uit de parlementaire werkzaamheden, latere controleverslagen en recente ontwikkelingen op het gebied van dreiging, technologieën en samenwerkingsmethoden;

– te beoordelen in hoeverre de aanbevelingen die na de aanslagen zijn geformuleerd, moeten worden geactualiseerd, rekening houdend met de evolutie van de terroristische dreiging, de technologische veranderingen, de uitdagingen op het gebied van gegevensverwerking en de vereisten inzake democratische veerkracht;

– en, aan het einde van deze werkzaamheden, alle aanbevelingen te formuleren die nuttig worden geacht om de veiligheid, de institutionele coördinatie, de

DEMANDE D'ÉTABLISSEMENT D'UN RAPPORT D'INFORMATION

Conformément à l'article 56 de la Constitution et à l'article 66 du Règlement du Sénat, nous demandons que le Sénat établisse un rapport d'information ayant pour objet:

– de reconstituer l'ensemble des recommandations adoptées à la suite des attentats du 22 mars 2016 et de distinguer celles qui ont été pleinement exécutées, celles dont la mise en œuvre demeure partielle, celles qui ont été différées et celles qui n'ont pas reçu de traduction suffisante dans l'action publique, d'identifier les recommandations devenues obsolètes et de prévoir explicitement leur abandon, afin de dresser, dix ans après les faits, un état des lieux rigoureux du suivi qui leur a été réservé et d'identifier les lacunes qui subsistent;

– d'examiner les instruments de suivi mis en place depuis 2017 et d'évaluer dans quelle mesure les mécanismes parlementaires, administratifs et de contrôle ont effectivement permis d'assurer, dans la durée, la continuité de l'évaluation et de la mise en œuvre des recommandations;

– d'accorder une attention particulière à la situation des victimes, en appréciant concrètement l'effectivité des dispositifs d'information, d'accompagnement, de reconnaissance, de suivi administratif, de soutien psychologique, de réparation et d'indemnisation dont elles bénéficient;

– d'analyser la coordination entre les services compétents et entre les différents niveaux de pouvoir, à la lumière des constats posés par les travaux parlementaires, des rapports de contrôle ultérieurs et des évolutions récentes de la menace, des technologies et des méthodes de coopération;

– d'apprécier dans quelle mesure les recommandations formulées à la suite des attentats doivent être actualisées, compte tenu de l'évolution de la menace terroriste, des transformations technologiques, des enjeux liés au traitement des données et des exigences de résilience démocratique;

– et, au terme de ces travaux, de formuler toute recommandation jugée utile pour renforcer la sécurité, la coordination institutionnelle, la prise en charge des

slachtofferhulp te versterken, alsook het vermogen van de staat om dergelijke crises te voorkomen, te beheersen en duurzaam te boven te komen.

*
* *

victimes et la capacité de l'État à prévenir, gérer et surmonter durablement de telles crises.

*
* *

Centrale drukkerij - Imprimerie centrale